

DE VIOOL, DE GOLF EN DE LUIDSPREKER

Het Italiaanse Diapason heeft afgelopen zomer haar nieuwste luidspreker in Nederland geïntroduceerd: de Karis Wave, een kleine boekenplankluidspreker op bijpassende voet. Diapason staat bekend om de exclusieve toepassing van hout. Met de Karis Wave gaat ontwerper Alessandro Schiavi nog een flinke stap verder, waarvoor hij de hulp heeft ingeroepen van een houtbewerker en een vioolbouwer.

Veel ontwerpers van luidsprekers hebben een achtergrond in de muziekwereld, maar de connectie van Alessandro Schiavi met musiceren is wel heel sterk. Aanvankelijk leek niets er op dat de Bresciaan zijn opleiding tot organist en pianist zou inruilen voor hifi. Muziek is hem met de bekende paplepel ingegoten. Vader Schiavi speelt piano. Op jonge leeftijd ontmoet Alessandro zijn vrouw, Chiara, met wie hij Diapason runt. Alessandro wordt op zijn 14e gevraagd concerten op te nemen, middels de contacten van het instituut waar hij les heeft. Gewapend met twee cassettedecks en een paar microfoons gaat hij aan de slag. Uit frustratie over de luidsprekers die de jonge Alessandro ter beschikking heeft, besluit hij ze zelf te ontwerpen; steeds betere versies sieren de opnamestudio die hij voor de projecten in het leven roept. De kwaliteit van het eigen ontwerp springt ook anderen in het oor. Alessandro gaat voor klanten produceren en al snel overheerst de bouw van luidsprekers zijn overige werkzaamheden: Diapason is geboren. Inmiddels heeft Alessandro Schiavi dertig jaar ervaring met hifi op hoog niveau en verkoopt hij zijn luidsprekers wereldwijd, met veel succes.

Pesto & Van den Hul

Brescia ligt in een welvarende streek van Noord Italië waar design en kwaliteit in zeer hoog aanzien staan, zoals een recent bezoek van HVT aan Bassocontinuo in Bergamo heeft geïllustreerd. Het echtpaar Schiavi voert de rijke cultuur van Italië en de streek rond Brescia dan ook - terecht - hoog in het vaandel. Chiara wijst er tijdens de lunch fijntjes op dat Andrea Amati, de beroemde vioolbouwer uit Cremona bij

wie de ontwikkeling van de moderne viool is begonnen (zie ook Geschiedenis van de Akoestiek deel V in HVT 3 van dit jaar) een tijdgenoot heeft met de naam Gasparo da Salo, die volgens haar, alle stadgenoten en een officieel gedenkteken in Brescia de enige echte 'Inventore del Violino' is. Dat de Cremonezen dertig kilometer verderop een iets andere mening hebben is evident, maar dit geheel terzijde. De inventaris van de lunch, in zijn geheel meegenomen uit Italië, bevat onder meer een grandioze pesto. "Echte pesto kan alleen uit Genua komen, alleen daar zijn de grond en de hoeveelheid zon ideaal voor de beste basilicum. En je moet de blaadjes plukken voor ze te groot worden", aldus Chiara. Niemand bij Analogue Audio Products, de importeur in Nieuwegein waar de demonstratie wordt gehouden, die het waagt de Italiaanse tegen te spreken. En met de hemelse pasta con pesto die als de Giro d'Italia over de tong fietst is daar ook geen enkele reden toe. In de speurtocht naar de beste componenten voor de luidsprekers van Diapason ontmoet Alessandro onze landgenoot Van den Hul in 1991, die sindsdien de interne bekabeling levert. Voor de Karis Wave is dat de SCS 12. De originele Karis dateert overigens al van 2001. De huidige versie is het resultaat van de bundeling van ambachtelijke Italiaanse krachten met houtbewerker en designer Antonio Comini en vioolbouwer Filippo Fasser, beiden afkomstig uit... Brescia.

Wave & Woestijn

De behuizing van de Karis Wave bestaat geheel uit massief hout. Geen MDF te bekennen, geen gelamineerde houtsoorten. Alessandro maakt uitsluitend gebruik van Noord-Amerikaans walnoot. In het begin gebruikte Diapason massief essenhout. Met de introductie van de Adamantes Limited Edition kwam walnoot erbij. Dit beviel zo goed dat Diapason helemaal is overgestapt op massief walnoot. Op walnoot staat nog geen exportbeperking en voor iedere boom die Diapason laat kappen, wordt een nieuwe geplant. De levering is de komende decennia gegarandeerd. De onderdelen van de luidspreker en de standaard zijn weliswaar massief, maar bestaan uit verschillende staven die worden verlijmd

met een polyurethaan variant. Het eerste dat in het oog springt zijn de golfvormen die in de Karis Wave (vandaar de naam) en een gedeelte van de voet zijn gebeiteld, een tijdrovende klus, uitgevoerd door de geduldige handen van

Antonio Comini. Het is niet moeilijk te zien waar de kunstenaar zijn inspiratie vandaan heeft gehaald en de schitterende documentatie die Diapason bij de luidspreker levert illustreert dit ook duidelijk: het oppervlak van strand, duinen en woestijn, gemodelleerd door de getijden en de wind. Het unieke van ieder exemplaar van de Karis Wave is dat de kunstenaar voor het gutsen van de golven de houtnerf volgt. Een set luidsprekers wordt niet alleen auditief gematcht, maar ook visueel, door de golven in het hout zoveel mogelijk symmetrisch overeen te laten stemmen.

Viool & Welving

De standaard bestaat uit twee onderdelen, de rechthoekige kolom en de gewelfde plank. De welving is gezaagd uit één stuk hout en dus niet ontstaan, zoals je wellicht zou verwachten, door het hout te stomen. De uitgefreesde stukken walnoot worden bewaard en krijgen een eigen bestemming. Alessandro speelt met de gedachte om de golfvormen als voet te gebruiken voor een hoofdtelefoonstandaard. De gewelfde plank is ook voorzien van het golflandschap dat de luidspreker visueel zo kenmerkt. De

rechte kolom bestaat uit vier balken die tegen elkaar zijn gelijmd. Beide onderdelen van de standaard, waaronder de vier balkjes van de kolom, zijn auditief getuned om, naast het visuele spektakel, het doorgeven van ongewenste frequenties via de vloer zoveel mogelijk tegen te gaan. De metalen voet waarop het geheel rust dient dan ook uitsluitend om het kostbare kunstwerk een solide bodem te verschaffen. Spikes kunnen worden toegepast, maar zijn volgens Alessandro volstrekt overbodig. De vorm van de luidspreker is direct ontleend aan de viool, zowel het interieur als de buitenkant en daarin heeft vioolbouwer Filippo Fasser uiteraard een belangrijke rol gespeeld. Zowel de voorzijde als de achterzijde zijn gewelfd, een belangrijk principe van het strijkinstrument. Je zou de Karis Wave kunnen zien als de klankkast van een viool, met de driver als bovenblad. Het aardige is dat ik in de serie 'Geschiedenis van de Akoestiek', gepubliceerd in HVT, deze analogie tussen klankkast en luidspreker ook al naar voren heb gebracht, met name in de aflevering 'Herrie in de Klankkast', in de novembereditie van HVT 2017.

Pijp & Perfectie

Alessandro heeft meer elementen van muziekinstrumenten overgenomen. Zo is het verloop van de baspoort afgeleid van de buiging van frequenties in de pijp van een kerkorgel, direct na het membraan. De Van den Hul interne bekabeling is al genoemd. De drivers zijn gemaakt door het Noorse SEAS, naar specificaties van Diapason. Door het ontwerp van de kast zijn filters in het cross-over tot een minimum beperkt gebleven. Een low-pass filter ontbreekt zelfs helemaal, waardoor Alessandro het DDD, dat staat voor Diapason Direct Drive, kon toepassen. De directe connectie tussen versterker en bass-driver leidt tot een hogere 'transient' snelheid van de lage frequenties zonder verlies aan gevoeligheid en dynamiek, of fasedraaiing. En wat betekent dit alles voor de praktijk? Om te beginnen waren we in Nieuwegein getuige van de lancering van een wel heel erg kleine luidspreker. En voor zo'n bescheiden beauty is het geluidsbeeld ongelooflijk diep en breed. Nee, verwacht geen broekspijpgewapper, maar eerlijk gezegd heb ik dat geen

seconde gemist, ook niet in de opname voor kerkorgel en hoorn die Alessandro zelf heeft gemaakt in Brescia. Het geluidsbeeld is direct, zeer muzikaal en tot in ieder detail toegesneden op een zo natuurgetrouw mogelijke weergave. In die zin doet Karis Wave denken aan een monitor in de opnamestudio. Alessandro zinspeelt ook op deze toepassing en heeft al diverse opties voor levering aan studio's in Berlijn, Londen en New York. Maar in Nederland zijn ze vanaf nu ook te bewonderen! Ik zou het zeker doen. De vormgeving is schitterend, het geluidsbeeld ook. Ik vind ze prachtig. U haalt een kunstwerk in huis, zowel visueel als auditief. Ga, kijk, luister en huiver.

Specificaties Diapason Karis Wave

Rendement: 87dB/W/m

Crossover: 3000Hz

Nominale impedantie: 8 Ohm

Minimale impedantie: 7,2 Ohm

Gewicht speaker: 4,5 kg

Gewicht standaard: 12,6 kg

Formaat speaker: 19 x 26 x 28,5 cm (BxDxH)

Formaat standaard: 27,4 x 27,4 x 90 cm (BxDxH)

Finish: Canaletto Walnut solid wood

Prijs: €12.500 per set luidsprekers, inclusief stands

Meer informatie op de website van importeur Analogue Audio Products
www.analogueaudio.nl